

DAMUNT

DAMUNT

REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL

SAN JOAN MAIG 1.993. N°. 24

D A M U N T   D A M U N T

Revista d'informació local

SANT JOAN (MALLORCA)

MAIG 1.993- Núm. 24

Depòsit Legal PM-673-1991

Domicili.

Major, 68

07240- Sant Joan (Mallorca)

Tel. 52.61.83

Director:

Miquel Florit Huguet

Col.laboradors

Antoni Amengual Barceló

Antònia Amengual Salvà

Joan Barceló Serra

Margalida Bauzà Bover

Guillem Company Bauzà

Gabriel Company Gayà

Nino Company Perez

Carles Costa Salom

Josep Estelrich Costa

Catalina Lluïsa Gayà Bauzà

Catalina Jaume Ginard

Antònia-Pilar Mas Jaume

Gabriel Monserrat Monserrta

Joan Jaume Nigorra

Bàrbara Mataas Sastre

Joan Matas Sastre

Guillem Bou Mas

Joan Gayà Matas

Marc Vidal Bonet

IMPRES A:

Apóstol y Civilizador

PETRA (MALLORCA)

Tirada: 400 exemplars

C O N T I N G U T

SALUTACIÓ, pàg. 3

NOTÍCIES LOCALS, pàg. 4 a 15

POEMES, GLOSES I GLOSADORS, pàg.
17 a 20

ENTREVISTA, pàg. 24 a 25

FITXES A LLOURE. GUÀRDIA CIVIL, pàg.
26 i 27

FITXES A LLOURE. ES POU DE SA BARONIA
Pag'28

COMUNICAT AJUNTAMENT, pàg. 30

COL.LABORACIÓ, pàg. 30

COL.LABORACIÓ, pàg. 31

NOTA: Els escrits publicats expressen
unicament l'opinió dels seus autors,
els quals es fan responsables del
seu contingut.

S A L U T A C I Ó

Cada cosa al seu temps i en s'estiu xigales. Seguint la dita popular, pareix obligat aquest mes, parlar de les properes Eleccions Generals. Ho ferem molt damunt damunt.

Es ben evident que les Eleccions Generals no desperten dins l'àmbit local (Sant Joan) ni la mitat de l'interès que les Eleccions Municipals.

També es ben evident que aquesta publicació no té els mitjans per realitzar una enquesta o sondeig i poder pronosticar uns resultats.

A l'hora de tancar l'edició de la revista, no s'ha celebrat a Sant Joan cap dels mitjans electorals que estan projectats. D'altre banda, aquesta revista ha rebut la convidada,

telefònica i/o per escrit dels diferents partits polítics (PSOE, PSM, UM i PP) per assistir a la presentació de les seves respectives candidatures, que s'han fet durant aquest mes de maig, en diferents indrets de Mallorca. Sols hem tingut l'ocasió d'assistir a la presentació que féu un partit, aquí a Sant Joan, convocada expressament pels mitjans de comunicació locals i comarcals (Premsa Forana, Ràdios i TV locals).

Des d'aquestes pàgines sols podem sumar-ns al desig general - per què no ? - l'esperança, que les coses vagin millor després del proper 6 de Juny.

Miquel Florit Huguet

DIA DEL LLIBRE 1993 A SANT JOAN

Els passats dies 24 i 25 d'Abril, es celebrà a Sant Joan, el Dia del Llibre, amb diversos actes.

El dissabte dia 24 es feu una visita cultural a Alcúdia, on es visitaren la biblioteca de Can Torró, les runes de Pollentia i el Museu de la Ciutat.

El diumenge dia 25, a les 11 hores, es va retre un homenatge a Josep Maria Llopart, en el saló d'Actes de l'Ajuntament, on es projectà un vídeo biogràfic d'aquest escriptor i poeta.

Seguidament el professor de literatura Damià Pons, parlà de l'homenatge "Un home que ha fet país".

El grup "Envit" feu lectura d'una selecció de poemes d'aquest gran mallorquí.

AJUNTAMENT. PLENS EXTRAORDINARIS

El dia 27 del passat mes d'Abril, el nostre Consistori celebrà Ple extraordinari, on es tractà i acordà:

- 1- Aprovació de l'esborrany de l'acta de la sessió anterior.
- 2- Designació de locals i llocs per a propaganda electoral.
- 3- Aprovació definitiva del Reglament de Normalització Lingüística.
- 4- Sollicitud de subvenció.
- 5- Integració del personal en la Seguritat Social.
- 6- Presupost General per a 1993.

Alguns punts son tractats en en aquets mateix número, pel nostre col.laborador Joan Jaume.

Fou el dia 7 de maig, en què altra vegada es reuní el nostre Ajuntament en Ple extraordinari, on després d'aprovar l'acta de la sessió anterior, foren designades les Meses Electorals.

VA MORIR EL PARE MARTÍ MATAS

El passat dia 28 d'Abril va morir a Palma el religiós santjoaner de la Congregació dels Pares Paüles, el Pare Martí Matas Bauzá, que tenia 81 anys i havia dedicat 56 anys a la vida religiosa.

Fill de Joan i Francinaina havia nat a Sant Joan el dia 9 de Febrer de 1.912. Als 12 anys va començar els seus estudis a l'escola dels Pares Paüles de Palma, continuant el seu noviciat a Esplugues (Tarragona). El 22 de maig de 1.937, fou ordenat sacerdot per l'Erquebisbe Miralles i pocs dies després va celebrar solemnement la seva primera missa.

Durant la Guerra Civil va servir com a capellà castrense a Andalusia.

Fou capellà en els fronts d'Extremadura i Còrdova els anys 1.938 i 1.939

Després va exercir el seu apostolat missional primerament a Monteolivete 1939-1941 (València) i més tart a Catalunya: Montoliu, Sudanell i Albatàrrrec, de Lleida (1960-1950), dedicat a la predicació de Missions populars (1950-1961), ecònom de Sant Agustí de la Bordeta i superior de la comunitat de Lleida (1960-1970), vicari de les Parròquies de Monteolivete de València (1970-1974) i de sant Vicenç de Paül de Barcelona (1974-1975, destinat a la Casa-Missió de Ciutat des de 1.975.

Durant el període d'octubre de 1.969 a Pasqua de 1.970 se li va autoritzar una estància a Sant Joan, per poder cuidar als seus pares ja molt majors, època en la qual va col.laborar en les tasques religioses de la Parròquia de sant Joan.

En tots els llocs on va residir el Pare Martí, deixà un bon record, essent apreciat pel seu caràcter servicial i ple de bonhomia, constituint el seu funeral una mostra de l'apreci que li tenien les persones que el conegueren.

AIRES DE PAGESIA

Trobada d'Escoles de Ball

Com cada any, a principis de maig, se reuneixem les escoles de ball mallorquí, per així donar per acabat el curs.

Aquest any fou l'encarregat de l'organització "Esclafits i Castanyetes" d'Artà. La concentració a les 11 del matí al Poliesportiu (un extraordinari complex) a on estaren tots els participants jugant fins a l'hora del dinar.

A les 3 començà la mostra, a la plaça ballant tres balls cada escola, la de sant Joan que hi presentà 15 nins, ballaren bolero mallorquí, la Pastoreta i la Jota dels Anemorats. Acabada la mostra començà un animat ball obert al que també hi participaren els musics d'Aires de Pagesia, que presentava 8 nous membres (6 guiterres i 2 flautes).

Fira de Son Carrió

També el grup Aires de Pagesia, participà a la Fira de Son Carrió., que se celebrà els dies 7,8 i 9 de maig, la ballada al Poliesportiu, començà a les 10 per acabar passades les 2 de la nit.

A Vilafranca

També el grup santjoaner participà, el passat dissabte da 15 de maig, a la vetlada que el grup "Vilafranca balla i bota" organitzà amb motiu de la cloenda de curs. Fou una vetlada animada a la que hi participaren mitja dotzena de grups.

NAIXEMENTS

Joana Maria Gayà Jordà, serà el nom que s'imposarà a la primogènita de Joan i Antònia, que va neixer el passat dia 13 de Maig.

La nostra enhorabona a Joan i Antònia, i altra família.

APROVATS ELS PRESUPOSTS MUNICIPALS

En la sessió extraordinària l'Ajuntament va aprovar els Pressupots Municipals per a 1993 amb un total que sobrepassa els vuitanta-sis milions de pessetes.

Entre les partides més importants estan els "gastos" (despeses de personal amb tretze milions, la mateixa quantitat per a despeses de manteniment i altres vuit milions per a subvencions, ajudes i quòtes per els seveis de la Mancomunitat). Dins l'apartat de realitzacions es preveu invertir uns quaranta cinc milions, distribuïts entre l'arreglament i millora del camí d'Els Caldarés amb vuit milions, per abastament d'aigua amb una nova aportació a la tercera fase de 18.750.000 pessetes, xifra que no cobrirà encara el pressupost total de l'obra, ja que es considera podrà faltar encara una quantitat similar per esser acabades, amortitzacions de préstecs i interessos, un poc més de tres milions, i està en estudi un capítol per a instal·lacions esportives de 12 milions.

Per afrontar aquests pressuposts es compta amb una recaudació per a contribucions, impostos i taxes municipals de 30 milions, una aportació de l'Estat de 17 milions i unes subvencions pendents de 34 milions, dels quals 15 milions són aportació del CIM al capítol d'abastament d'aigües ressenyat.

També, i després de certa polèmica, fou assignada una subvenció a la representació del "Davallament", de caràcter provisional de 50.000 pessetes, a expenses de la subvenció que pugui aportar el CIM.

Finalment es va decidir que havent-se dissolt la Mutualitat d'Administració local, els funcionaris de l'Ajuntament passin a Règim de la Seguritat Social.

Joan Jaume i Nigorra

El passat dia 6 de Maig, l'associació de la 3ª Edat de Sant Joan va celebrar el 11^è Aniversari de la Proclamació de la Verge de Consolació, com a Patrona de l'Associació, a la qual hi assistiren, entre socis i convidats, més de trescentes persones.

En primer terme, a l'Oratori de Consolació, es va dir una Missa commemorativa del fet i en memòria dels socis ja desapareguts, la qual va ésser concelebrada per el Sr. Rector del Veï poble de Montuïri, el Sr. Rector de la nostra Parroquia, D. Gabriel Ferriol i el Sr. Rector de la Parroquia de l'Encarnació de Ciutat, D. Joan Barceló, fill de Sant Joan.

Acte seguit, va tenir lloc, en el Local social, l'Assamblea General Ordinària, la qual es va desenvolupar d'acord amb els criteris legalment establerts, que són els següents:

Lectura del Acta anterior, per part del Sr. Secretari, D. Miquel Bonet Sastre.

Memòria, presentada per el Sr. Pre-

sident, D. Joan Mates, el qual va fer una exposició detallada de les activitats, de tot tipus, desenvolupades per l'Associació, durant l'Any 1.992: Excursions, Caminates, Jocs, etc..

A continuació el Sr. Tresorer va donar compte del moviment dinarari que hi ha hagut, durant el passat exercici i del estat en que es troben les arques de l'Associació en l'actualitat.

Tancat l'acte anterior, es va obrir l'Assamblea Extraordinària, per a procedir a la Renovació de Carrics.

Això es va fer d'una manera ràpida, ja que, haguéssim-se d'el·legir, únicament, el President i un vocal i no havent-se presentat cap candidat alternatiu, el nomenament d'un i altre, varen recaure en les mateixes persones que havien ostentat els Carrics, fins als moments presents. Els assistents donaren la seva conformitat de la manera més senzilla i afectiva, com es el sistema de "Mà alçada".

Assistiren a aqueix Acte, com a convidats d'Honor, el President del Govern Balear, Honorable Senyor D. Gabriel Canyelles, l'honorable Consellera Senyora Donya Rosa Estaràs, l'honorable Vice-Presidenta del C.I.M. Senyora Donya Joana Vidal i el Director General d'Acció Social de la Conselleria de Sanitat i Seguritat Social, Don Alfonso Ruiz Abellán, acompanyat del Senyor Batle de Sant Joan, D. Gabriel Mora Mas.

Es va fer entrega, en primer lloc, dels Trofeus, donats per la Conselleria de Sanitat i Seguritat Social del Govern Balear, als guanyadors dels Campionats de TRUC I ESCAMBRI, recent-

No hi ha dubte que l'Acte més popular, emotiu i fins i tot, espectacular de la "Diada" va tenir lloc a Can Tronca, a on, ademès del saborós Dinar que es va servir, es va retrer un homenatge al Matrimoni, a l'home i a la dona, majors del Poble, es va fer entrega dels Trofeus i diplomes als guanyadors i participants en els Campionats de Truc i Escambrí, recentment cel.lebrats i es va sortejat un Conjunt Musical.

ment cel.lebrats, i a continuació al matrimoni format per D. Ferràn Juan Bauzá i Donya Teresa Mayans Colomar, l'home D. Joan Jaume Gayà i la Dona Donya Magdalena Joan Roig, com a Matrimoni, Home i Dona majors del poble i objectes del Homenatge, reberen les plaques de plata commemoratives de l'efemeride, donades pel la CAIXE DE PENSIONES "LA CAIXA".

La presencia del Senyor Canyelles va dur aparellada la duplicació del Homenatge, ja que, l'honorable President va voler sumarse a l'emotiu acte, fent entrega d'una altre placa de plata a cada un dels homenatjats. L'aplaudiment dels assistents per aquest gest del president va esser èpic.

Acte seguit, es va procedir a sortejar un conjunt musical, que es correspongué amb el nº 9296, adquirit per la Senyora Presidenta de l'Associació de Llubí, present a l'acte.

I com a cloenda de la "Diada", cal dir que el Dinar de Germanor va deixar associats i satisfets als assistents.

TROBADA DE DONANTS DE SANG

El passat diumenge dia 9 de maig, va tenir lloc a Santa Margalida una Trobada de Donants de sang, on hi participaren els pobles d'Ariany, Can Picafort, Costitx, Lloret, Maria de la Salut, Petra, Sant Joan, Santa Margalida i Sineu.

Els actes programats començaren amb una Missa d'Acció de Gràcies, concelebrada, a les 6 de l'horabaixa a l'Església Parroquial de Santa Margalida i durant la qual es va ballar el Ball de l'Oferta per membres de l'Agrupació local "Aires Vileros".

Les ofrenes es feren per part dels representants dels distints pobles de la Comarca allà convocats i representats, ofrenes totes característiques de cada poble, plenes de simbolisme i d'entre totes, en especial, cal mencionar l'ofrena presentada per Sant Joan, que consistí amb un pa artesanal, una autèntica escultura, o millor dit, una obra d'art realitzada a partir de la farina de blat, pel jove forner Company (Boveta) i que simbolitza el nostre poble, considerat, tradicionalment, "eminentement cerealista".

Durant la missa intervingueren els afamats cantants d'òpera i sarsuela, la mezzosoprano Sylvia Corbacho i el tenor Pedro Fuentes, acompanyats al piano per Fernando Núñez.

Durant la missa i després de la missa, tinguerem l'ocasió d'escoltar a la Coral Mont-lliri de Mntuiri, que ens sorprengué per la gran qualitat i maduresa de les seves interpretacions.

La Banda de Música de Santa Margalida intervingué repetidament durant els distints actes de la Trobada.

Acabada la missa, el batle de Santa Margalida, donà la benvinguda a tots els pobles que intervingueren a la Trobada.

Acte seguit es va comentar el moviment de la Germandat des de la darrera trobada, comprovant que el poble de Sant Joan, si bé no és el primer, sí ocupa un lloc honorós dins el "ranking" comarcal, pel seu nombre de donants de sang.

Seguidament foren imposades les insígnies als donants que havien realitzat 10, 25 i més de 50 donacions. Entre els santjoaners foren mencionats:

Gabriel Sastre Arbona (de Miquela Gonella), 10 donacions.

Rafel Bauzá Bauzá (Cauó), 10 donacions.

Francisca Bauzá Beltran (de Kiko). amb 10 donacions.

Pedro Colomar Roig (ex-guarda rural) amb 25 donacions.

Entre les distintes distincions que es feren a autoritats i entitats, cal mencionar els obsequis que es feren als mitjans de comunicació de la comarca s'han incloure les dues revistes locals de Sant Joan, **Mel i Sucre** i **Damunt Damunt**, que reberen artística placa commemorativa. Gràcies Germandat.

Victor Gistau, President de la Germandat de Donants féu un breu i emotiu discurs, seguit de la intervenció de Joan Verger, President del CIM, i de la del doctor Bartomeu Cabrer, Director General de Sanitat.

Entre les autoritats i convidats, cal mencionar al President Honorífic de la Germandat Jeroni Albertí i els batles de la comarca.

Foren bastants els santjoaners donants, acompanyats dels seus familiars qui foren presents a aquesta Trobada de Santa Margalida, gràcies a les gestions i l'interés del responsable de Sant Joan, Antoni Bauzá Matas (Escolà) i del dinàmic Joan Matas Gayà (de Can Pere-Maiol).

PEREGRINS A LOURDES

L'incansable Maria Matas (Cartera) ha organitzat durant el mes de maig, un nou viatge a Lourdes, on han participat 22 santjoaners.

En aquest mateix número i en la secció de poemes i gloses, publicam un poema del Forner Boveta, relatiu a aquest viatge, essent el forner un dels peregrins que ha viatjat a Lourdes.

ASSAMBLEA DE LA COOPERATIVA

El passat dia 15 de maig se celebrà l'Assamblea General Ordinària, en el magatzem de la Cooperativa.

Els diversos punts de l'ordre del dia foren tractats i resolts sense cap incidència.

El darrer punt de l'ordre del dia "Precs i preguntes" tampoc va dur cap mena de polèmica, motiu pel qual un dels assistents suggerí la conveniència que era hora de posar atenció a les coques i begudes que hi havia preparades i donar-ne bon conta abans de acabar la reunió.

NOTÍCIES DE TEATRE

El passat dia 14 de maig, el Petit Teatre de Ciutat estrenà l'obra "La meva ismènia" de Eugène Labiche, un vodevil on hi col·laboren els santjoaners Toni Bonet (Sindic) i Toni Gayà (Solander) del taller escola de Teatre Xesc Frteza, baix de la direcció de Pere Noguera.

D'altra banda sabem que el grup local "Biaxos i Capgirons" segueix amb els periòdic assaigs. Esperam aquest estiu poder veure la seva esperada actuació.

PRIMERES COMUNIONS

El passat diumenge dia 9 de Maig, reberen la Primera Comunió, quatre nins i tres nines de la nostra parròquia.

El dia esplèndit que va fer, dins aquesta ploguissera primavera, contribuí a què la festa sortís esplèndida, i que realment fos per als protagonistes i els seus familiars i amics, un dia realment feliç.

Els comulgants (protagonistes de la diada) foren:

Nines

Maria de les Neus Bauzà Ferrer, filla de Josep i de Sacrament.

Catalina Bauzà Gual, filla d'Amador i Margalida.

Antònia Aguiló Bonet, filla de Josep i Maria.

Nins

Miquel Bauzà Fiol, fill de Guillem i Magdalena.

Pedro Bonin Gayà, fill de Fèlix i de Catalina.

Josep-Rafel Font Pastor, fill de Josep i de Margalida.

Guillem Gayà Mayol, fill de Miquel i d'Antònia.

Enhorabona nins, pares i altra família.

ACCIDENT DE TREBALL

El dimars dia 11 de maig, Joan Gayà Gayà (Cambuix) tingué un greu accident de treball quan els esterrosadors li feriren una cama.

Joan fou atès a Son Dureta, aplicant-li 27 punts de sutura, podent tornar a Sant Joan després de l'intervenció.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE "PARRÒQUIA

DE SANT JOAN (1900-1993)

El passat diumenge dia 16 de maig, va tenir lloc la presentació del llibre "Parròquia de Sant Joan (1900-1993)", escrit pel santjoaner Mossèn Josep Estelrich i Costa.

A les 11 hores, després d'haver acabada la missa, amb l'assistència del Conseller de Cultura D. Bartomeu Rotger, que assistí acompanyat del Director General de Cultura D. Joan Francesc Romero que juntament amb es autoritats locals, presidiren l'acte, que obrí el Rector Mossèn Gabriel Ferriol, amb el parlament que reproduïm, l'autor Mossèn Josep Estelrich féu la presentació de la seva obra, amb el parlament que també reproduïm.

Intervengué el batle Gabriel Mora, donant les gràcies agraint l'esforç realitzat per l'autor i per l'ajuda rebuda de la Conselleria de Cultura, que ha fet possible que el llibre es publicàs.

Va tancar l'acte el Conseller D. Bartomeu Rotger, valorant l'esforç de l'autor i encoretjant perquè es dugui a terme el prjecte de continuar aquesta col·lecció de Monografies santjoaneres.

Les intervencions dels distints oradors foren llargament i calurosament aplaudides, sobretot la de l'autor i Conseller.

Durant l'acte, la Coral Parroquial enterpretà diversos cànecs del seu escollit repertori. Molts dels assistent que omplien l'església parroquial, una vegada acabat l'acte, passaren pel despatx de la Casa Rectoral, on les fou entregat gratuïtament un exemplar del llibre. Mossèn Josep Estelrich d'una manera incansable, va dedicar l'obra a tots aquells que li ho demanaren, que foren molts, perquè un llibre dedicat pareix que es revaloritza immediatament. Gràcies Don Josep pel que ha fet pel poble de Sant Joan, que desitjam que contnuï.

Il·lustrissim Sr. Conseller de Cultura, Educació i Esports, Sr. Director General de Cultura, magnífic Ajuntament, estimats feligresos: Avui és una jornada que te la màxima importància per a tots nosaltres els santjoaners: La publicació del llibre "Parròquia de Sant Joan (1900-1993)", que posarà a l'abast de tots, els trets més importants que s'han desenvolupat a través del segle XX dins la nostra Parròquia. Vull agrair de tot cor a la Conselleria de Cultura, Educació i Esports, representada avui pel seu Conseller D. Bartomeu Rotger que ha pagat l'edició d'aquesta obra fa possible que cada família de Sant Joan pugui tenir un exemplar gratuït, passant avui per la Rectoria. També vull agrair amb tot el cor a D. Jaume Martorell i a Joan Barceló Mesquida que han sevit de pont perquè se pogués dur a terme l'edició d'aquesta obra.

Mn. Josep Estelrich i Costa, autor del llibre "Parròquia de Sant Joan (1900-1993)" ara farà la presentació de la seva obra, fruit de moltes hores d'arxiu. Jo l'encoretjaria perquè continuàs la seva tasca empresa i poder veure prest publicades les dues obres que té molt adelantades: Història del Santuari de Consolació i el Catàleg del Museu Parroquial.

Ara per obrir aquest acte, el Coro Parroquial interpretarà l'Himne de Sant Joan.

Paraules del Rector Mn. Gabriel Ferriol.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE: La Parroquia de Sant Joan (1900-1993)

Hble. Sr. Conseller de Cultura, Educació i Esports.

Magnífic Ajuntament

(Respectables senyors)

Benvolguts santjoaners i amics

Fa uns tres anys la Conselleria de Cultura, Educació i Esports, del Govern Balear va oferir a l'Ajuntament de Sant Joan una subvenció per editar un llibre que presentaria l'evolució, la vida i els fets més notables de la nostra vila, en aquest segle XX. El treball era molt ample i es va repartir entre diverses persones. El batle d'aleshores, Joan Barceló Mesquida, em va demanar la meua col·laboració, i em vaig comprometre a fer la part corresponent a la vida parroquial. El projecte, per diverses

circumstàncies no va arribar a terme.

L'interés de D. Gabriel Ferriol i la gestió de'n Joan Mesquida, han aconseguit l'edició de la part que jo tenia enllestida, comptant amb la generositat de la Conselleria de Cultura, que mantenia la seva oferta de costejar la publicació.

Hem de dir, d'entrada, que el llibre que avui tenc el gust de presentar-vos no és més que una part d'aquell projecte inicial. Com he dit abans, el meu treball s'ha reduït a l'estudi de la vida parroquial, sense parlar de molts d'altres aspectes ben interessants de la vida del nostre poble, aquests darrers cent anys. Per aixó el llibre es titula "Parròquia de Sant Joan (1900-1993)".

Comença per descriure l'estat de la parròquia l'any 1900: com es trobaven l'església parroquial i el santuari de Consolació, festes religioses i funcions que es feien durant l'any, obrerries i associacions, i darrers treballs del rector d'aleshores, Mn. Miquel Thomàs, de Llucmajor.

A partir d'aquesta situació, he tractat d'exposar l'evolució de la vida parroquial durant els períodes dels cinc rectors que ha tengut la Parròquia. La impressió global que jo me n'he duit, i que trat d'exposar en el llibre ve a ser més o manco aquesta:

Quinze anys grisos per afegitó, conflictius, del rectorat de D. Joan Niell, de Sineu; tres anys de transició, del regent D. Miquel Ribes, montuïrenc, anys que serviren per serenar al poble després del conflicte que havia obligat el rector Niell a deixar la parroquia; trenta anys de rectorat de D. Francesc Mas, que va esser, segons digué un santjoaner, "com un trebolí que tot ho remou"; i els darrers quaranta tres anys dels rectors D. Bartomeu Bauzá i D. Gabriel Ferriol, anys que s'ha procurat la formació de cristians més concients i la renovació de la parroquia, segons l'esperit del Concili Vaticà.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE "PARROQUIA

DE SANT JOAN (1900-1993)

He tractat més extensament alguns fets singulars: els conflictes amb D. Joan Niell i l'alçament d'una part del poble contra el rector, un vespre de maig de 1917, amb la fuga atropellada del rector al mateix vespre; la gran jornada del 13 de maig de 1917, dia de la pelegrinació franciscana a Consolació i homenatge a Fra Lluís Jaume, que va reunir en el poble sis mil persones vingudes amb un tren especial de Ciutat i centenars de carros de tots els indrets de Mallorca: la venda de la rectoria vella i la construcció de la plaça nova i del Centre Catòlic; la construcció d'aquest temple sumptuós, l'obra més ambiciosa del poble santjoaner en tota la seva història; i la restauració, tan encertada i ben feta, del santuari de Consolació.

Entre i entre, hi trobareu notícia de festes i commemoracions diverses, noms de persones conegudes i recordades, informacions relacionades amb el santuari de Consolació i amb el convent de la Caritat, referències a activitats culturals i recreatives organitzades a l'ombra de la parròquia, i altres elements secundaris que componen el teixit de la vida parroquial.

He afegit una relació dels capellans, religiosos i religioses santjoaners d'aquest segle, amb una breu nota biogràfica de cada un.

Ha resultat un llibre de 160 pàgines, il·lustrat amb 12 làmines històriques, plànols de l'església vella i de l'església nova traçats per Joan Gayà, i dibuixos de Vicenç Sastre a la portada i contraportada. L'ha estampat la Imprenta Politècnica, amb una tirada de 1000 exemplars.

D'aquí a cinc anys, l'any 1998, es complirà el setè centenari de la fundació de la nostra parròquia, i dos anys després, l'any 2000, el setè centenari de la nostra vila. Crec que és una gran ocasió per continuar la tasca d'estudi i publicació

de materials per a la història santjoanera, que pels anys quaranta va fer aquella benemèrita gent que el poble anomenava "de se teranyines": Si no ho feim els santjoaners, ningú ens ho farà. Voldria que aquest llibre fos una primera aportació. Tenim a la vila gent capacitada per fer-ho, gent amb preparació universitària, gent que ha publicat treballs ben interessants a les revistes de Sant Joan, Mel i Sugre, i Damunt Damunt, i gent que no ha publicat res i ben bé podria fer-ho.

Per això m'he atrevit a posar a aquets llibre en subtítol: Monografies santjoaneres, 1. En els anys que manquen fins a l'any 2000 podrien sortir in bon grapat d'altres monografies, amb les quals es podria confegir després la Història completa de Sant Joan. Seria per les generacions futures un bon record d'aquest doble centenari.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE "PARROQUIA

DE SANT JOAN (1900-1993)"

Els qui fan presentacions de llibres intenten fer entrar ganexes de comprar-lo a la gent que els escolta. No tenc necessitat de fer-vos entrar en ganexes de comprar-lo, perquè els qui hi tengueu interès podeu tenir-lo gratuïtament, gràcies al favor que ens ha fet la Conselleria de Cultura. Però em quedaria molt satisfet, si vos haguessin entrat ganexes de llegir-lo, o al manco fullajar-lo.

Per acabar vull fer meus els sentiments de gratitud que ha expressat D. Gabriel Ferriol, al Sr. Conseller de Cultura, Educació i esports, D. Bartomeu Rotger, (i a l'Ajuntament d'aquesta Vila) que han tengut l'amabilitat de presidir aquest acte, i a l'anterior Director general de

Cultura, D. Jaume Martorell, que ha seguit el trajecte d'aquesta publicació fins a la seva darrera etapa. Hi vull afegir el meu agraïment personal a D. Gabriel Ferriol i a Joan Barceló Mesquida, per l'interès que s'han pres en l'edició d'aquest llibre. M'han dit que el grup excursionista de l'Obra Cultural ha suspès una excursió que tenia projectada per avui; jo que conec bé el gust que dóna un dia de ruta, agraesc de cor aquesta atenció, que em sembla gairebé excessiva. A tots els qui m'han prestat diverses ajudes per preparar aquest treball, al Cor parroquial, i a tots els qui heu tengut l'amabilitat d'assistir a aquest acte, i la paciència d'escoltar-me.

Moltes Gràcies

UN NOU ERMITÀ

Josep Bauzà Bauzà, fill de Llorenç i de Margalida, un jove de 22 anys, que descendeix de Sant Joan, tant per part de pare com de mare (1), ha realitzat durant tres anys el noviciat, estant previst que el proper dia 15 d'Agost vestesqui l'hàbit d'Ermità de l'Ordre de Sant Antoni i Sant Pau.

Els ermitants d'aquesta Ordre que molts hem pogut conèixer directament a l'Ermita de Bonay, s'ha vist reduïda i per tant obligada a tancar les cases que tenien a diferents santuaris o ermites dels nostres puigs mallorquins.

Actualment sols quedan ermitans en les ermites de Betlem i de Miramar (Valldemossa) on ha realitzat el noviciat Josep Bauzà.

Aquest jove de 22 anys, que havia realitzat un curs de Belles Arts, es dedica actualment, a part de les tasques de tot novici, a realitzar treballs de ceràmica, en la mateixa ermita.

(1) Net de Pep Reimoro i de Pep Tonió

L'ESTEL DE MALLORCA

La revista quinzenal "S'Arenal de Mallorca" que edita i dirigeix el santjoaner Mateu Juan Florit (Marió), des del núm. 266 que du data del 1er. de Maig, s'anomenarà "L'Estel de Mallorca".

L'Editorial que inserta a primera pàgina, justifica i explica el perquè del canvi del capçal, després de sortir dotze anys i mig com "S'Arenal de Mallorca" ara es dirà "S'Estel de Mallorca", un nom clar i llampant. Un estel brilla enmig del cel i es veu de per tot arreu...

NAIXEMENTS

Des de la Coruña ens arriba la notícia del naixement de **Daniel Garcia Galmés**, que va néixer el passat dia 13 de Març. El petit Daniel es el primogènit de Juan-Manuel Garcia i de Magdalena Galmés, aquesta profesora santjoanera que està treballant en El Ferrol.

Rebin la nostra enhorabona els pares, padrins i familiars més propers.

ELECCIONS. PRESENTACIÓ D'UNA CANDIDATURA

El passat dia 19 de maig, aquí a Sant Joan, en el Restaurant C'an Tronca, en una reunió exclusiva, on estaven convidats els distints mitjans de comunicació locals i de la comarca (Premsa Forana, Radios i TV locals) es féu la presentació de la candidatura del Partir Popular.

La reunió, peu davall taula, va reunir un centenar de persones. Va fer la presentació de l'acte el santjoaner Carles Costa, President de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, que estava assegut entre el President Sr. Gabriel Canyelles i el cap de llista del PP, Sr. Francesc Gilet.

La primera intervenció, després del sopar, la realitzà el candidat Jaume Font, batle de Sa Pobla, seguida de la de Francesc Gilet.

L'intervenció del Sr. Canyelles, a més de presentar en programa, consistí en la presentació dels candidats, fent un breu "curriculum" de cada un d'ells i explicant les línies mestres del programa de govern.

Després de la intervenció del Sr. Gabriel Canyelles, s'inicià el debat.

Fou entregat a cada un dels presents el programa del Partit Popular, baix del lema "Ara, Programa de Govern per tots", explicat a través de 120 pàgines, dividit en quatre parts. La primera part està dedicada a "Una política para crear empleo", la segona part titulada "Entre la solidaritat i la qualitat de vida", la tercera "Per revitalitzar la democràcia" i la quarta "Política Exterior i de Seguretat. Política Comunitària".

En el moment de tancar l'edició corresponent al mes de maig, en arriba la notícia dels actes electorals prevists, consistents en un miting del PP pel diumenge dia 23, a la Casa de Cultura, d'un altre miting de UM pel dimars dia 25 i finalment un darrer acte electoral del PSM a finals de la darrera setmana de maig.

EXCURSIÓ PENSIONISTES "SA NOSTRA"

Organitzat per l'oficina de "Sa Nostra" de Sant Joan, el passat dia 20 de maig, un grup de 200 persones, que ocupaven quatre autocars, visitaren diferents llocs d'interès.

La primera visita es féu a l'empresa "Coral Balear", de Palma, on treballa la santjoanera Magdalena Barceló de Ca Na Mates. Un 70 % del capital d'aquesta empresa correspon a la ONCE, un 20 % al Govern Balear i un 10 % en règim cooperatiu.

Es visità la fàbrica i la tenda a més de la projecció d'un video, on es va veure tot el procés, des de la pesca o extracció, el procés de neteja a la factoria, secar, tallar, brillar, selecció, fins arribar al muntatge. Dada curiosa és que tots els obrers d'aquesta empresa són minusvàlids. El video mostrava la importància del coral a través de la història, el poder màgic que li atribuïen les antigues civilitzacions...

El mateix matí, es visità el poliesportiu "Principes de España", on els excursionistes foren obsequiats amb productes de les marques Panrico, Donuts i Coca-Cola, productes que a preu de mercat valien unes 600 pessetes.

Seguidament es visità la fàbrica del vidre de S'Esglaira

El dinar es féu a un hotel de quatre estrelles, de la Cadena Sol, l'Hotel Antillas de Magalluf, on els excursionistes degustaren una succulenta paella i després a una barra lliure, escollir tota classe de pastisseria, gelats i altres "llepolies"...

Els elogis dels excursionistes eren unànims a l'hora de parlar de la abundància i magnificència del berenar i del dinar.

Seguidament es féu un recorregut per la zona turística. Foren bestants els pensionsites que viuen a Palma, que se sumaren a aquesta excursió, que tant agradà a tots.

PROVA CICLISTA IX PLA DE MALLORCA

Com anys anteriors, durant vuit diumenges, començant en el mes d'abril i finalitzant en el Juny, s'esta corrent la volta ciclista "Pla de Mallorca", on participen diversos santjoaners.

Els millors classificats locals, en la seva categoria són Tomeu Català i Toni Xavier Mas. Dins la categoria de Veterans C, el també santjoaner Antoni Matas (es Carnicer) du guanyats tres trofeus.

UNA REFORMA ENCERTADA

De reforma encertada, segons els comentaris recollits, es pot qualificar la duita a terme a la casa particular, situada en el carrer de Manacor, cap de cantó en el carrer de Consolació, reforma que dona més amplitud i visibilitat al cap de cantó, on desgraciadament s'han produït més d'un accident de trànsit.

Que la lògica i seny d'uns propietaris, renunciant a uns metres d'edificació que fins ara sempre havia estat de la seva propietat, i -una política urbanística sense concessions o favoritismes- es posen d'acord, el carrer guanya en estètica i funcionalitat vial. En definitiva guanya el poble.

= = =

Una altra reforma o obra realitzada uns metres més envant, que volem mencionar, és aquesta vegada a un edifici públic i realitzada en doblers públics, és l'acabament de la façana (terraple) de la Casa de Cultura i colocació de la barana.

Una obra, que dona en el seu conjunt, una sensació de solidesa i suntuositat, com estan acostumats a veure en molts d'edificis públics de per quasi tot arreu.

N O C E S

El passat dia 15 de maig, a l'esglés parroquial de Montuïri, es casaren el santjoaner **Martí Bauzá Jaume (Putxo)** amb la montuirera **Maria del Mar Carralero Rodriguez**.

La nostra enhorabona als recent casats i altres familiars.

FORTA TEMPESTA DAMUNT SANT JOAN

El dijous dia 13 de maig, una forta tempesta d'aigua, calubruix, trons i llamps, agrafà de ple el poble.

Pareix esser que un d'aquets llamps afectà els voltants del transformador de Gesa ene el carrer Fra Lluís Jaume, amb les conseqüències que foren inutilitzats diferents telèfons, televisors, ordinadors i altres aparells d'aquells voltants.

La casa de Joan Fiol Sorell (Fosser) veïna del transformador fou ferida per segona vegada, el que feu manifestar a Joan, amb el seu habitual humor. "Pareix que els llamps les han agfades de nostres".

MALLORCA MISSIONERA

La colecta organitzada per la nostra Parròquia en passat diumenge dia 9 de maig, en motiu de "Mallorca Missionera", tigué una generosa resposta per part del feligresos de Sant Joan, recaptant-se 216.000 pessetes.

NECROLOGIQUE

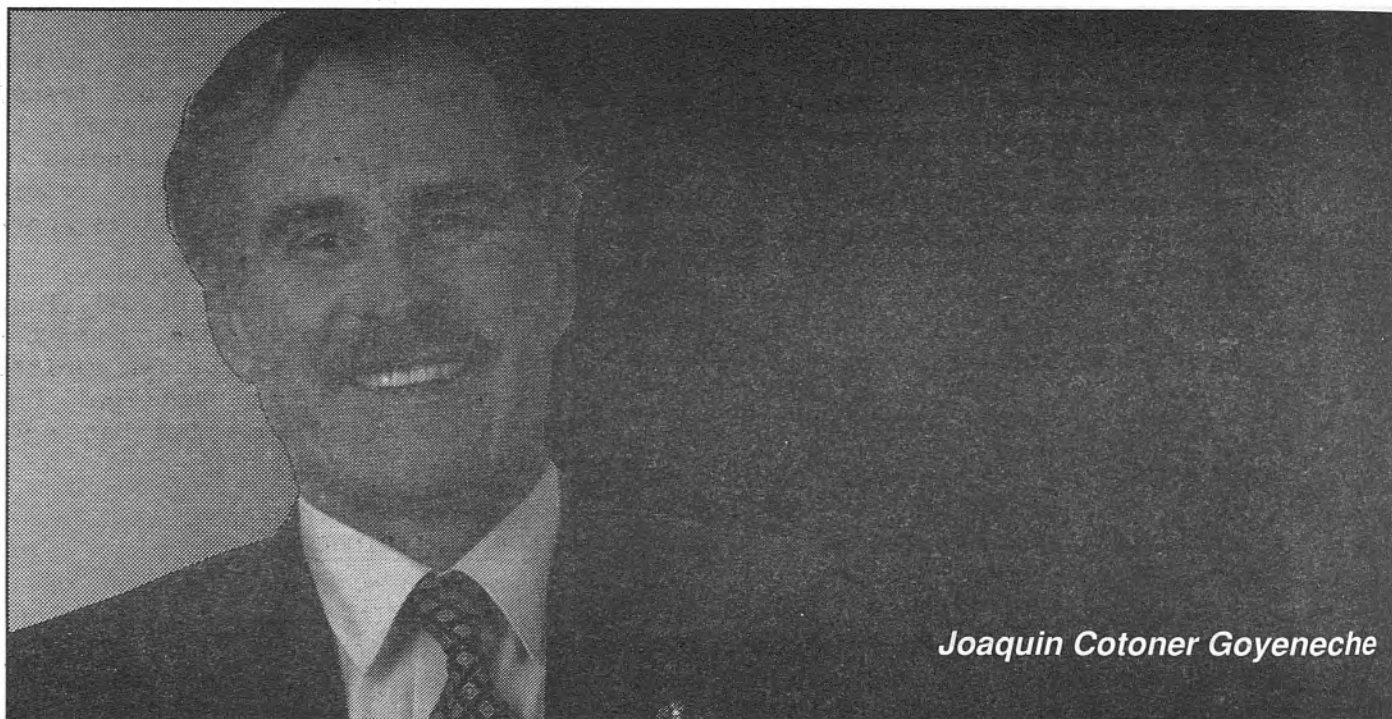
El passat dia 17 de maig, a la Residència Sanitària de Son Dureta moró **Joana Caimari Bauzá**, esposa de Mateu de Son Fluxà. La difunta tenia 66 anys.

El nostre més sentit condol al marit, als fills Miquel, Mateu i Antoni i a les filles polítiques Margalida i Francisca.

Un programa de Govern per a tots.

Aquest és el moment de triar
un futur millor per a tots.
Ara no podem quedar enrera.
Necessitam les solucions
del PP per crear feina.
Per frenar els impostos.
Per millorar la protecció social,

la sanitat i l'educació.
Per defensar les pensions dels
nostres majors.
Ara el PP ens ofereix un contracte
de mútua confiança, un Govern
per a tots. Depèn del teu vot.

Joaquín Cotoner Goyeneche

ARA

Govern per a tots

ALS NOSTRES MAJORS

Fa uns anys que va tenir
la Caixa una idea bona
junt amb l'associació
concedint placa d'honor
al matrimoni major
com també a s'home i sa dona
magnífica atenció.

També es Govern Balear
amb ells mostrà preferència
amb altra placa d'honor
orgull d'ells i de s'herència.

Gràcies a Deu poden donar
es quatre galardons
agraïnt es privilegi
per tan amunt haver arribats
fent acte de presència
en caràcter espavilat.

Catalina Jaume

A NOSTRA MARE LA VERGE DE LOURDES

Oh Verge tota candor
vos cantam oh dolça Mare
perquè pregueu en el Pare
per obtenir el seu perdó
confiant del vostre amor
a Lourdes hem vengut ara
Vos sou la mateixa mare
amb una altra advocació.

Quan estam desesperats
de Vos cercam el consol
en Vos ens curam el dol
quan estam desconsolats
perdonau els meus pecats
i feis que si Déu ho vol
no me senti tant totsol
enrevoltat d'amistats.

Adéu Verge Immaculada
no tornaré a veure-vos
vos agraesc els favors
d'una vida ja passada
a la darrera morada
esper estar prop de Vos
amb vostre Fill bondados
i ma família estimada

Gabriel Company

(Forner Boveta)

GLOSES DE GUILLEM BOU

En Guillem Bou és una d'aquestes
persones desinteressades des que
col.labora en distintes Entitats.
Damunt Damunt el conté entre els
seus col.laboradors. No prodiga massa
les gloses, diríem que les ens dóna
"racionades".

Davant les properes eleccions
del 6 de Juny, ha composta aquesta
glosa.

Tant s'esquerra com sa dreta
presumeixen de bona gent
com si tinguessin s'augent
per tenir es coneixement
per una Espanya condreta.

En motiu de la Festa dels Majors,
on hi va haver l'elecció de President
i fou reelegit el Comandant Joan
Matas, quasi per unanimitat, Guillem
Bou amb el seu humor va improvisar
aquesta:

A davant tanta de gent
sí mateix vos ho vull dir,
ja que ho haveu votat així
quatre anys haurem de sofrir
amb so mateix President.

Guillem Bou

EN MEMÒRIA DEL PARE MARTÍ MATAS,**MISSIONER DE SANT VICENS DE PAÏL**

Homo feel a la seva vocació
fins a s'hora de morir
ell sempre va procurar
anar pes camí des bé
i per dur-hi els altres també
molt d'interès va posar.

Per això hem de pensar
que Déu el cridà a la "Glori"
per poder-lo coronar
en corona de "victori"
premi des seu bon obrar,
i rebi la seva germana
aquell consol cristià
i demés "famíli" i amics
que el vareu apreciar.

Catalina Jaume i Ginard

EN MEMÒRIA DE JOANA CAIMARI

Als seixanta sis anys
morí Joana Caimari
saborint creu i calvari
des que perdé sa salut

Que Déu li hagi donat
una Glòria en plenitud
recompensant sa dishort
que en aquest món ha tingut.

Pel seu esser bondadós
se va veure apreciada
dels seus i de gent llunyana,
que ara trobin es consol
es que més l'han estimada.

Catalina Jaume i Ginard

DEL PRIMER DIA DE L'ANY

(Poema dedicat a una de les meves
renebodes. 1993)

El teu nom Isabel Pilar
nineta aguda, guapona
jo sols no te gos tocar
i te vull engronsar una estona
el vouveri-vou cantar
amb el teu so garridona.

Pels pares i germanet
ets vertedera alegria
dels padrins un angelet
tant amb la nit com el dia
som mirall i viu llumet
de dolç i suau fesomia.

i el veure't ens fa profit
i ens recrea el mirar-te
menuda com un ropit
molt gran per estimar-te
ta dulçura és de confit
de banques flors el teu ser.

Que ho siguis molt bona nina
per tots els qui t'envoltam
i en esser gran ja fadrina
que és lo que te desitjam
feinera encertada i fina
ho sies pels que t'estimam.

Bàrbara Matas i Sastre

UNA VOLTA PEL CEMENTERI

No és de discussió
i per jo no té cap art
però de sa meva part
procur donar lo millor
tant m'es pobre com senyor
com si és valent com covart.

Es jardí d'es cementeri
està molt abandonat
sempre que l'he visitat
he notat aquest desveri
per jo ja no es cap misteri
ja ho tenc ben assimilatat.

Qualque diumenge horabaixa
visit en els meus germans
que foren bons cristians
hi hem d'esser veïnats de caixa
i sa brutor els rebaixa
i els humilla el seu descans.

Es que ja mos han deixat
se mereixen més respecte
amb un i altre aspecte
incluït sa netetat
i no sé qui és s'encarregat
de dur endavant es projecte.

Direu que me fas pesat
que no sé lo que he de dir
estic fart de repetir
que les feim un atemptat
aixó és una poquetat
pes qui se varen morir.

Enmig de tanta "brutici"
jo trob que no té perdó
crec que no hi ha un regidor
que hi tengui cap benefici
i per part meva no hi ha "malici"
si m'he atrevit a dir-ho.

Que mos vegem en el cel
si Déu ho vol i hi anam
i si tots mos perdonam
se complirà en nostre anhel
dolç com la bresca de mel
es Déu quan li demanan.

Gabriel Company

(Forner Boveta)

RELOTGE DE SOL

En es carrer Bellavista
hi ha un rellotge de sol
que honra sa noble façana
perfectament decorada
de Ca'n Francisco Maiol.

Pareix que el seu dirigent
ha estat Don Rafel Soler
un excel.lent enginyer
dissenyador d'obres d'art
que junt amb el seu escultor
és d'admirar lo que fan
i per completar el seu disseny
du ben escrit el rellotge
"qui hora passa any empeny".

Volem felicitar els propitaris,
que han demostrat el seu bon gust,
així com els altres que han contri-
buït a realitzar aquesta obra d'art.

Catalina Jaume i Ginard

**GLOSA DEL FORNERET DE VILAFRANCA
AL FORNER BOVETA**

No trobaran molta de gent
que valgui més de pesseta;
mos tiren una cosseta
per fer-mos anar malament
Jo tenc el mateix pensament
¡Enhorabona Boveta!

Jaume Nigorra

GLOSES DE BIEL MONSERRAT

Casi tot Mallorca
tenin sabor
s'alegria des ploure
que dona verdor

Olvidem ses penes
de sa sequedat
creixaran ses herbes
per dins lo llaurat.

Gabriel Monserrat

CANÇONS DEL FORNER BOVETA**ANYORANÇA**

Sa pena me traspassava
i moria de tristor
no trobava compassió
i el meu cor desesperava
quan jo més necessitava
d'amistat i comprensió
me va faltar estimació
de sa que més estimava.

REFLEXIÓ

No basta que siguis bo
ets altres ho han de dir
i et troben mal de sofrir
o sense voler fas por
maldament tenguis bon cor
has errat el teu camí
i no s'aturaran de dir
lo que tu penses de jo.

= = =

A Déu jo li vull donar
tot lo que Déu m'ha donat
per això he procurat
ajudar el meu germà
i a pics he hagut de passar
per un poquet arrufat
pero seré ben pagat
es dia que Déu voldrà.

UNA DE POLÍTICA

Sense tenir capital
m'he fet d'un partit de dretes
me passen devant ses lletres
i els anys bons no fas cabal
sempre he petit d'aqueix mal
i no hem vengueu en punyetes
somniaient amb ses pessetes
i no és hora de fer en pardal.

Gabriel Company

(Forner Boveta)

AQUESTES CANÇONS
VAN DEDICADES A MIQUEL BAUZA Fiol
EN ES DIA DE SA SEVA PRIMERA COMUNIÓ
DIA 9 DE MAIG DE 1.993

Connogut per s'amistat
que m'uneix amb el Padri
ha fet que això ho faci així
en dia tant senyalat,
perquè Déu que en tu ha entrat
te guíi pel bon camí.

No tenc paraules per dir
es bé, que per tu voldria
nin d'una gran simpatia
d'això i més pots presumir
que el teu futur sigui així
salut, progrés i alegria.

Ja no hi ha festa major
per tu i sa teva gent
que anar a rebre es sacrament
de sa Primera Comunió
no té comparació
amb altra festa existent.

Que Déu, te guardi Miquel
per aquest món pelegrí,
i si sa Padrina o Padri
te contemplen des de el Cel
puguin dir, això es rel
i flor des nostro jardí.

Enhorabona vos sia
Pares i Padrins plegats,
fills o nets son estimats
omplen de goig i alegria
i son bona companyia
pels que ja vells hem tornats.

J. i Mates

LES GLOSES D'EN MARC VIDAL

L'enhorabona vull dar
als qui formaren la SAT
crec que ha estat molt encertat
millor no podia anar
ja podem pronosticar
després d'un any haver passat
com que tot s'ha superat
sols falta continuar.

Procurau entendre-vos
quan surtin dificultats
que si anau agermanats
cada un pot fer per dos
ja no hi ha res més hermós
que les bones amistats
lluïtant sempre tots plegats
vos serà molt profitós.

Tots els qui estau presents
formant excepcional lliga
no vos importa la fatiga
treballau sempre contents
capejant tots els mals vents
i que tot Mallorca diga
que és un model "Agroïlla"
i tots els seus components.

Marc Vidal i Bonet

**AJUDEM
ALS NINS**

**La guerra a Bosnia
Herzegovina continua.
Necessiten medicines.
Ajuda'ns a recollir-les i
nosaltres les hi durem.
Acudeix a la farmacia.**

**DE BOSNIA
HERZEGOVINA**

— organitzen: —

CONSULTORIO
COSTA PORTALS

— col.laboren: —

Col·legi de Farmacèutics de Balears
Cooperativa Farmacèutica
Conselleria de Sanitat
Ajuntament de Calvià
Ajuntament de Palma
Grup Serrà
Transmediterranea
Graphis Publicitat
Associació de Premsa Forana

PUNTS D'ENTREGA:

(FINS AL 5 DE JUNY)

TOTES LES FARMACIES DE MALLORCA

PALAU DE LA PREMSA - Palma

POLIESPORTIU DE CALVIÀ

POLIESPORTIU DE STA. PONSÀ

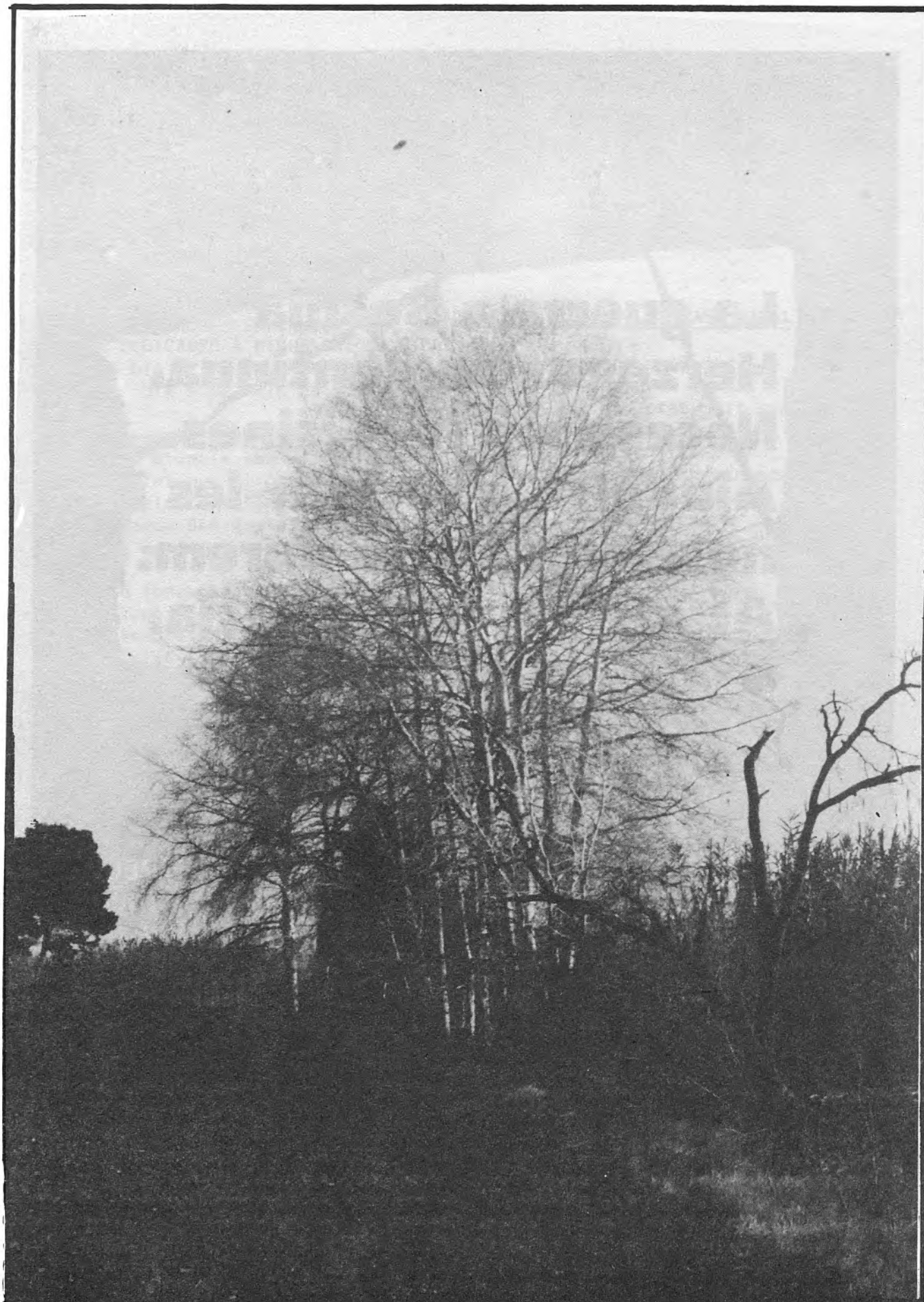
PER MÉS INFORMACIÓ:

71 34 65 - 71 52 80 - 13 91 39

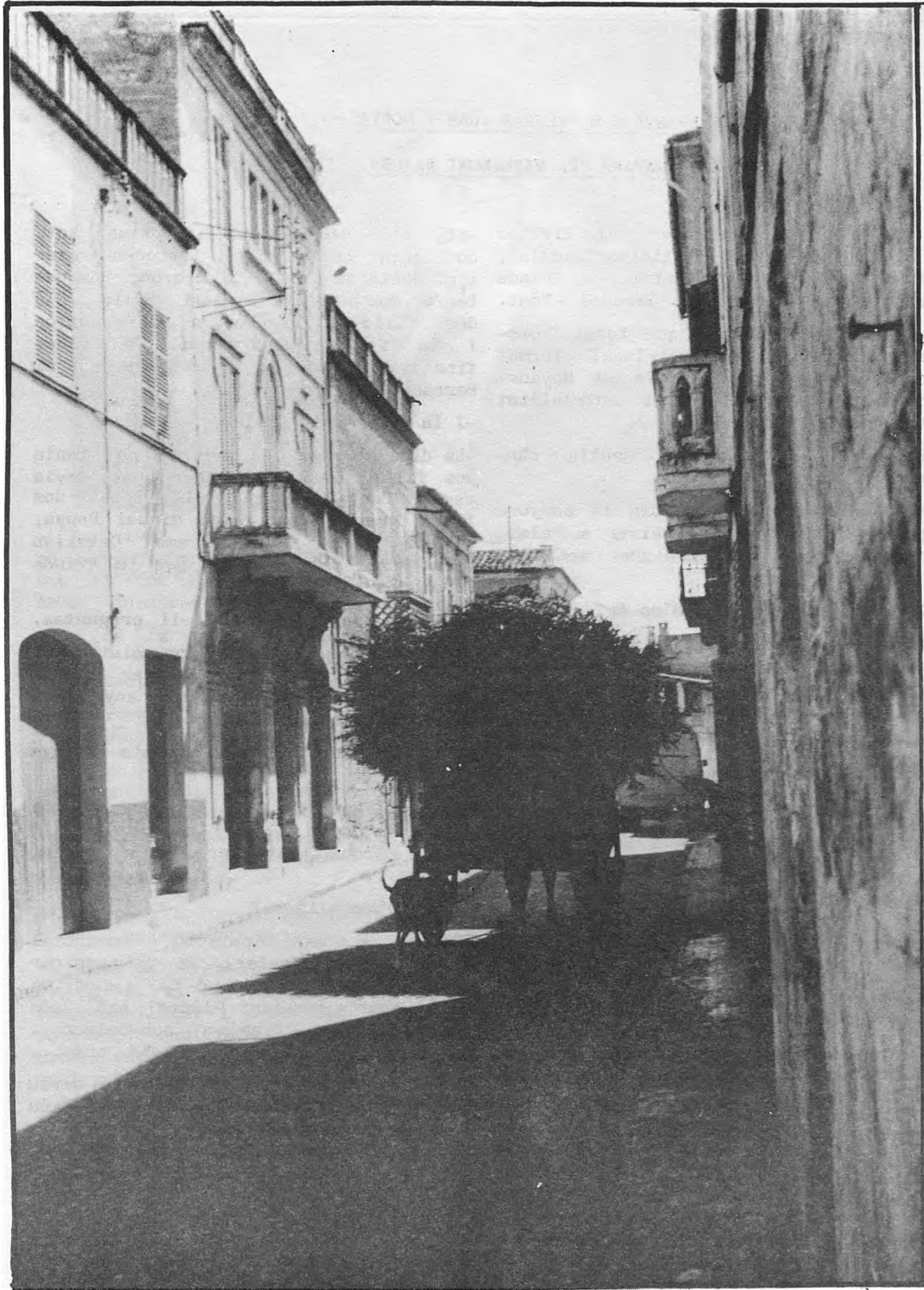
II RECOLLIDA DE MEDICINES PELS NINS DE BOSNIA-HERZEGOVINA

Sortida 11 de Juny d'un comboi des de Palma amb destí I.R.C. a Metkovic-Split

DONATIUS: "La Caixa" - Of. principal 390 - n° cuenta 7365-51

ENTREVISTA A D. FERRAN JUAN I DONYA

TERESA MAYANS "EL MATRIMONI MAJOR"

Com podrà comprovar el lector a les pàgines de "Notícies Locals", hi ha una ressenya sobre la Diada dels Majors o de la Tercera Edat.

Entre les persones que foren home-natjades hi ha el matrimoni format per Ferran Juan Bauzá i Teresa Mayans, dos santjoaners a qui hem entrevistat per conèixer millor.

-Sou santjoaners o vos sentiú san-j Joaners?

-Mos sentim santjoaners -diu la senyora Teresa- Si bé jo vaig néixer a Palma, però fa molts d'anys que venim a Sant Joan.

-I voste Don Fernando, d'on és?

-Encara que no vaig néixer a Sant Joan, aquí vaig tenir la meua dida i pares adoptius...De nin vaig viure aquí...Anava a escola a Sant Joan...

-Qui era la vostra dida o mare adoptiva?

-Li deien Maria Bauzá, i era de Can Papa...Crec que era germana de son pare del rector D. Bartomeu i d'un altre Papa que va estar a Son Pericàs.

-I el vostre pare adoptiu didot qui era?

-Li deien en Llorenç Busques i de llinatge era Juan...La dida i el seu marit em donaren els seus llinatges, per aixó jo som Fernando o Ferran Juan Bauzá.

-Perquè vos posaren aquest nom de "Sant i Rei" que personalment m'agrada? Perquè Ferran?

-No ho sé

-On era la casa dels vostres pares adoptius?

-En el carrer de la Lluna, en el número 15, cap de cantó amb el carrer Unió.

-Teniu germans i sigui "germans de llet"?

-Sí, els meus pares adoptius tots dos eren vidus i es tornaren casar i m'adoptaren a mi. En Llorenç Busques tenia dos fills i una filla...Els dos fills emigraren a l'Argentina i la filla quedà aquí...Va viure fins que se morí a casa seva en el Barracar.

-I la dida tenia fills?

-La dida o sigui Na Maria Papa tenia dos fills i el seu primer home devia ésser Penya, perquè els seus dos fills foren n'Arnau i en Miquel Penya, aquest darrer casat amb Catalina Matas Muna, més coneguda per la "Viuda Peramates".

-I voste senyora Teresa? -li preguntam.

-Jo com he dit abans som ciutadana, germana de 12. Vaig néixer l'any 1903 i a finals d'aquest any faré els noranta anys.

-I voste don Fernando quants d'anys té?

-Vaig néixer dia 16 de Desembre de 1905...Em pareix que n'he de complir 87... perquè vaig fer feina durant 52 anys...

-I a on treballàreu?

-Sempre a la Diputació Provincial (avui Consell Insular). Hi vaig entrar de "botones" els 16 ò 17 anys...i vaig anar escalant llocs amb més responsabilitat, fins a sub-caixer... Hi vaig treballar durant 52 anys...

-En tants d'anys a la diputació deveu haver conegut a molts de polítics i mallorquins il·lustres?

-Sí, he conegut els Sureda, Villalonga, Morell...i molts d'altres...quasi tots unes excel·lents i realment nobles persones...

-Quan vinguéreu a residir definitivament a Sant Joan?

(Segueix)

-L'any 1973 compràrem aquesta casa, ges, que el seu pare obtingué en diferents concursos i proves colom- amb el nom de Tramuntana...i l'any bòniques. 1975 quedàrem aquí definitivament.

-Des de la vostra infantesa a la vostra tornada definitiva ¿Perdereu el contacte amb Sant Joan?

-Mai. Sempre hem vingut a Sant Joan o els santjoaners han vingut a casa nostra.

-He sentit dir que la vostra llar a Cuitat estava sempre oberta als santjoaners...que ereu i sou el "tio Fernando" i la "tia Teresa" de molts de santjoaners...

-Sí, per ca nostra n'han passat molts, molts...sodats, estudiants...

-A més de treballar 52 anys a la Diputació, el que demostra la vostra responsabilitat i dedicació a aquesta entitat, qualitats que segurament eren valorades i apreciades pels vostres superiors ¿Quines altres coses heu fet? Quines afeccions heu tingut en el temps lliure?

-La meua gran afecció ha estat la colomòfilia. Sempre m'han agradat els animals domèstics...sobre tot els coloms -i calla modestament-.

Es la seva filla Maria Fernanda present a l'entrevista, qui ens mostra una col·lecció de trofeus i medalles d'or, guardades en vitrines i prestat-

-I vostè donya Teresa ¿a què s'ha dedicat?

-A més de les feines de la casa, m'ha agradat sempre fer treballs de "massetes" o "bolillos"....

Suposam, encara que som llegs en el tema., que la tècnica del "bolillos" o "massetes", és prou difícil, perquè si bé en ganxet es fan randes que són vertaderes obres d'art, la tècnica de massetes (bolillos) és coneguda o emprada per molt poques senyores o mestresses de casa.

Es la neta Maria Teresa, també present a l'entrevista, qui ens mostra una "manta" feta amb aquesta tècnica i un diploma que obtingué la senyora Teresa a un concurs-exposició.

El temps ha passat ràpidament conversant amb aquest matrimoni, la seva filla i la neta. Ens acomiadam d'aquesta família, d'aquest matrimoni que ha volgut passar els seus darrers anys entre nosaltres (i que siguin molts), sentint-se uns autèntics santjoaners.

Miquel Florit Huguet

LA GUÀRDIA CIVIL A SANT JOAN

La primera caserna de la Guardia Civil a Sant Joan, va estar ubicada a les antigues escoles (avui Casa de Cultura) en el carrer Bellavista número 15.

Aquest quarter fou inaugurat el dia 30 d'abril de 1.943.

El primer caporal (Cabo) fou D. Guillem Maimó Obrador, natural de Felanitx, que procedia del "Puesto" de Palma, capital.

El mateix dia 30 d'Abril, arribaren a Sant Joan, amb el tren de les 5 de l'horabaixa els Guàrdies Civils Gabriel Alemany Ensenyat, natural d'Andraitx, i Gonzalo Garcia Duran, peninsular. Vingueren a peu, caminant des de l'Estació, uniformats i portant el seu fusell.

El mateix dia, un poc més tard, arribaren a Sant Joan, amb la "camiona" (autocar) els Guàrdies Mateu Sansó, natural de Palma, Jesús Cancelo Lagares, natural de Galícia; Andreu Serra Serra, natural de Palma, guàrdies que procedien del "Puesto" de Sóller, manco En Gonzalo que procedia del "Puesto" de Gènova.

A mitjant mes de maig, s'incorporen al "Puesto" de S.J. els guàrdies Jaume Simó Salord, natural d'Alcudia, que procedia del "Puesto" d'Eivissa.

El primer servei de "portes" va esser realitzat pel guàrdia Gabriel Alemany, el dia 1. de maig de 1.943.

Tots els esmentats guàrdies eren fadrins, a excepció d'En Serra, que era casat i llogà una casa en el carrer Mirador (S'Escaleta).

El Caporal Maimó vivia a la mateixa caserna i la resta de guàrdies fadrins s'hostejaren provisionalment a la casa número 38 del carrer José Antonio, avui Belavista, local que era conegut per "Sa Falange" i avui està ocupat per l'oficina de la Caixa.

Tots els guàrdies fadrins anavan a menjar a la fonda de Ca Na Pusa, que estava situada un poc més amunt, en el mateix carrer Bellavista número 54.

Quan es creà el "Puesto" de la G.C. a Sant Joan, era batle Antoni Bauzà Fiol (mestre Antoni Escolà).

El Jutge de pau era l'amo Gabriel Gual Bauzà, de Son Pericás, essent Secretari del Jutjat D. Joan Bauzà Munar (Primater) i el Fiscal l'amo Arnau Bauzà Mieras (Faleu).

D. Guillem Maimó fou caporal de Sant Joan fins el dia 31 d'octubre de 1.948, que havent ascendit a Sergent, fou destinat a la Comandància d'Algèires..

Gonzalo Garcia Duran, que tenia la categoria de Guàrdia Primera, va ocupar provisionalment el lloc de Comandant del "Puesto" des del mes de novembre de 1.948 fins a meitat de gener de 1.949.

Dia 17 de gener de 1.949, venia a ocupar ell lloc de Comandant del "Puesto" de Sant Joan el Cabo Primera Angel de Prada Castelló, que procedia del "Puesto" de la Colònia de Sant Pere (Artà), càrrec que va exercir fins que va ascendir a Sergent.

El va seguir com a Comandant del quarter de Sant Joan, el Caporal D. Francesc Barceló, natural de Porreres que va estar a Sant Joan fins que va ascendir a Sergent.

Seria massa llarg relacionar a tots els Caporals (Cabos) i guàrdies civils que han estat en el "Puesto" de Sant Joan.

L'any 1.957 es va inaugurar el nou quarter o caserna del carrer de Consolació (Camp).

Moltes serien els fets i anècdotes que es podrien contar de l'estància

LA GUÀRDIA CIVIL A SANT JOAN

altament positiva, del pas de la Guàrdia Civil, pel poble de Sant Joan.

Feia anys que les autoritats de Sant Joan reclamaven i revindicaven la creació d'un "Puesto" de la G.C. a Sant Joan, com ho demostra la correspondència que sostení en temps de la República el batle Antoni Bauzá Fiol (mestre Antoni Escolà) amb el molt influent polític Emiliano Iglesias tant vinculat a Sant Joan.

Els guàrdies civils i les seves famílies, que han viscut a Sant Joan, fossen mallorquins o peninsulars, es pot dir que en el temps que estaren entre nosaltres, s'integraren completament en el poble, salvat molt poques excepcions, essent amics de tothom, incluit de gent "antegònica" com podrien esser estraperlistes, caçadors, jugadors de cartes, etc.

, Sense pretendre fer una relació dels fets més importants en els que intervingué d'una manera directa i decisiva, cal recordar la gran ajuda, heroica ajuda dels guàrdies civils Simó i Alemany, que rescataren els viatgers de la "camiona", aquell dissabte de triste recordança, dia 14 d'agost de 1.947, quan la torrentada arrosegava la dita camiona dins el torrent del Pont de Sa Llova. La pluja que es calcula fou de més de 200 litres hora, tapava el capcuracull o sigui les branques més altes de les figueres d'aquell comellà. En perill de les seves vides n'Alemany i en Simó, mitjançant cordes, anaren evaquant els passatgers, que damunt el sòtil de la camiona, estaven resant i esperant una mort segura.

Sortosament els fets delictius i criminals al llarg de la història del darrer segle, no s'ha donat en massa desmesura, però la Guàrdia Civil, intervenia sovint en els petits robatoris que es feien a fora vila.

Molt sonat va esser el cas d'un santjoaner que més que lladre, la moderna sicologia el qualificaria de cliptòmam, home que arreplagava tot quan trobava per foravila, arribant a reunir a diferents casetes de la seva propietat, tot una vertedera col·lecció d'eines i atuells (entre 5, 10, 15 o 20 peces de cada cosa), entre les quals hi havia corrioles de pous, galivans, cavecs, aixades, arades, peces de màquina de segar, i un llarg etc., trobat-li un bon grapat, una bona col·lecció de matelasos i altres coses d'ús domèstic.

La G.C. de Sant Joan també va aclarir un robatori que es feu en el Pont Satri del garriguer dels Calderers, a qui els lladres se'n dugueren patates, llençols i altre roba interior o de devall. Els lladres, que residien a Palma, foren un tal "Maonès", natural de Maó i un santamar-galider de llinatge Estelrich, que foren duits de Palma a Sant Joan per declarar i fer les diligències del cas. Una vegada a Sant Joan, foren recluïts a la "presó" local, l'antiga peixeteria, que eventualment servia per aquets menesters. Un lloc fred i destertalat que no oferia cap comoditat. L'amo Gabriel Gual de Son Pericás, que era el Jutge del poble, home de gran cor i bondat, va apiadar-se d'aquells pobres desgraciats i manà al salador que anàs a Ca Na Maiola a comprar dues mantes, perquè aquells dos homes poguessin passarla nit.

Els lladres que no anavan de tornar-se trobar amb la G.C. i anar a parar a la Presó Provincial, aprofitaren la fosca i soledat de la nit, per arrencar forrellats i forçar panys i s'escaparen deixant cala

Miquel Florit Huguet

(Continuarà)

EL POU DE SA BARONIA

La Baronia, defineix un feu senyorial, sense gaire precisió, car el terme data de la primera meitat de l'Edat Mitjana i no conté el sentit més modern de "baró", sinó l'antic de "senyor feudal".

El Pou de Sa Baronia era un pou que primerament tenia uns 60 palms. Al voltant tenia com una placeta. Estava al mig del camí i podien passar per cada part.

Era un pou amb un coll llarguer, de 7 o 8 pams d'ample i de 13 o 14 palms de llarg. El coll estava format per unes lloses grosses. Primerament hi havia unes piques per abeurar el bestiar.

Dins la dècada dels anys 30, essent batle l'amo Melcion Perametas, l'Ajuntament prengué l'acord d'escurar el pou.

El pou que sempre tenia 3 o 4 palms d'aigua, va esser netejat i se va picar i fer més endins, però fos com fos, amb el buidar el pou i picar-hi, l'aigua va desaparèixer i no va tornar mai més.

Fuita l'aigua, el pou es va anant abandonant. Els al.lots i guardians es dedicaren a tirar macs i pedres i la corriola dins el pou.

Quan feia una pluja grossa, el pou s'omplia, però tant prest com s'omplia als dos dies tornava quedar buit.

Les torrentades, els al.lots i no tant al.lots, seguien treginant macs i pedres i brutors dins el pou.

Mentrestant, el pou s'havia anant tapant i els veïnats confrontats, havien anat "menjant" a la placeta que enrevoltava la baronia.

Essent batle D. ..., de designació directa, (1) el Saig Josep Bauzà Alzamora (Sarral) va demanar permís per fer una reforma per desviar l'aigua o torrentada de les pluges, que envestia per dins la seva finca.

Així va esser com es va tapar definitivament el Pou de la Baronia, un pou públic que va estar situat enmig del camí en el paratge conegut per Sa Baronia i situat entre Consolació i Es Castellots, i del que quasi tots els santjoaners quan eren nins en sentíren contar la llegenda.

LLEGENDA DEL POU DE SA BARONIA

Conta la llegenda que quan s'estava fent el pou de Sa Baronia, s'havia arribat més de cent palms endins i encara no s'havia trobat l'aigua. Se seguí picant i picant, endins i més endins, un dia i un altre dia i en un moment donat, quan estaven descansant i en silenci allà al fons del pou, d'una manera inesperada i sorprenent sentiren una veu de dona, una veu dolça d'una mare que deia a la seva filla : "Marieta du'es sedàs".

S'havia picat tant endins que s'havia arribat a les antípodes.

(1) Informació facilitada pel concejal l'amo Miquel Bauzà.

Ajuntament de Sant Joan

(MALLORCA)

PLA DE MILLORAMENT DE FAÇANES

La finalitat d'aquests Plans anuals es ajudar als particulars perquè pobleixin les façanes dels edificis del poble.

Com que no es pot cobrir tot el poble d'una sola vegada, l'Ajuntament acordà tractar, en aquest primer any, les dues zones següents:

- CARRER MAJOR, entre el Carrer de Consolació i el Carrer del Sol.
- CARRER DE PALMA, entre el Carrer Major i el Carrer de Ramon Llull.

Qui vulgui acollir-se a aquest Pla ha de presentar a l'Ajuntament:

- Petició de llicència d'obres.
- Memoria detallada de l'estat actual de la façana i obres de millora a realitzar.
- Pressupost amb tots els detalls d'aquesta obra.
- 2 fotografies de la façana actual.

Finançament de l'obra:

- 20% a càrrec de la Conselleria de Cultura.
- 20% a càrrec de l'Ajuntament.
- 60% a compte del particular.

Finalitzades les obres, s'han de presentar les factures del picapedrer i 2 fotografies de l'obra acabada.

Es poden presentar peticions fins el 30 de setembre d'aquest any 1993 i les obres han d'estar acabades el 15 de març de 1994.

Sant Joan, 3 de maig de 1.993.

EL BATLE

Sgt: Gabriel Mora Mas

Què feim amb l'ús de l'orinal?

Quan el/la nin/a tengui entre 2 anys i 2 anys i mig se pot iniciar l'aprenentatge de l'ús de l'orinal. Intentar-ho abans és fer «retxes dins l'aigua» ja que el sistema nerviós no està encara suficientment madur com per controlar la musculatura voluntària dels esfínters.

Fins que el nin no decideixi per ell mateix iniciar l'ús de l'orinal, no hi ha res a fer. Per tant, se li ha de demanar primer de tot a l'infant si ell té ganes de provar de deixar els paquets i empra l'orinal quan tengui ganes de fer pipí o caca. Si diu que sí, posarem en marxa el pla d'actuació, però si diu que no, li direm que no importa i que ja ho intentarà quan sigui un poc més gran.

Sempre se farà aquesta proposta a un bon moment, quan les relacions entre pares-fills siguin bones i no hagi problemes greus.

I... perquè és tan delicat el tractar aquest tema de l'emprar l'orinal?

És perquè l'aprenentatge del control d'esfínters coincideix amb l'etapa emocional evolutiva de la «Fase

de l'oposició o de la terquetat», en la que el nin o nina s'oposen a quasi tot el que li sona a força o obligació... i empra el típic no! a tot com una mostra de força i de poder a damunt els seus pares..., i els fascina i encanta veure com ells —tan petits—, són els que arriben a controlar als seus pares.

Per això qualsevol pressió o oposició dels pares a emprar l'orinal, si el nin no vol, acaba per fallar i si els pares empren la força, renyar, o el càstig i produir en el nin o nina més envant que torni banyar es llit o els pantalons a la més mínima carga emocional.

Podríem dir que a la llarga és una causa de l'ENURESIS (orinar dins el llit), considerada avui com una patologia de causa emocional greu.

Antònia Bover

(Molf Nou)

TEMPORADA D'OPERA

Un any més la direcció del Teatre Principal de Palma ens ha oferit, la ja tradicional temporada d'Opera, aquest any ha inclòs les obres Nabucco, Faust i Carmen.

Nabucco de Verdi, tengué una bona acollida, com ho demostrà l'assistència al Teatre que l'omplia totalment. El muntatge, incluit vestuari, il·luminació i escenografia, oferí un conjunt de molta qualitat, com també ho eren els solistes que representaven a Nabucco, Abigaille, Zacaria, Fenema, Ismael, etc. mereix destacar l'extraordinària interpretació, brillant i sonora, del Cor del Teatre Principal, del qual escoltarem, durant el tercer acte, el patriòtic cant "Va Pensiero".

La segona de les obres presentades aquesta temporada, fou Faust del compositor francès Gaunod. La part literària del Goethe. Els espectadors assistents dedicaren forts aplaudiments al cantant nordamericà Dean Peterson que representava a Mefistófoles (el dimoni), i al Cor del Teatre Principal. El primer, des del primer moment que entrà en escena, amb la seva veu de baix uniforme i espectacular que no decaigué un sol moment durant tota la funció, guanyà al públic, mostrant unes característiques tècniques i expresives, contundents i de clara dicció, així com també una gran experiència d'artista i dominador de l'espai escènic.

Els segons, el Cor del Teatre Principal, ens oferí una brillant interpretació, com ja ho havia fet a Nabucco, a una opera que tracta el famós mite entre el Dimoni i el Doctor Faust.

Les altres interpretacions: Faust, pel tenor català Josep Bros; Margarita, per Maria Gallego "soprano"; Valentin, per Vicente Sardinero "baritono" i Maite Arruabarrena representant a Siabel, foren uns magnífics personatges tant a la part vocal com escènica.

Tant el decorats com tots els elements escenogràfics, estaren a l'altura d'altres representacions la qual cosa ja es habitual a la direcció del Teatre Principal de Palma.

La reposició de Carmen, serà els darrers dies de maig i primers de juny. Carmen de Georges Bizet, te l'acció a Sevilla l'any 1830. Els interprets son Irena Zaric en el paper de Carmen i Maria Gallego en el de Micaela, les quals repeteixen temporada, Daniel Muñoz a Don José, Carlos Alvarez a Escamillo, Judyth Borrás a Francisquita, Maripaz Juan a Mercedes, sodats, passetjants, venedors i contrabandistes, el Cor del Teatre Principal. S'espera un èxit com o fou la temporada passada.

Carles Costa i Salom

